

MEDIJI O ZDRAVSTVU

utorak, 05. septembar 2023.godine

BLIC- ZARAŽENI KOMARCI HARAJU U OVIM GRADOVIMA Raste broj obolelih od groznice Zapadnog Nila u Srbiji

N1- Postignut delimičan dogovor: Odluka o platama vozača saniteta u narednih sedam dana

N1- Epidemiolog Đurić za N1: Šta je pirola – nova varijanta kovida i koji su simptomi?

POLITIKA- Specijalisti za specijalizacije

ZARAŽENI KOMARCI HARAJU U OVIM GRADOVIMA Raste broj obolelih od groznice Zapadnog Nila u Srbiji

Na osnovu najnovijih podataka dostavljenih Institutu za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut" u Srbiji su do 2. septembra registrovana 62 slučaja obolevanja od groznice Zapadnog Nila na teritoriji Srbije.

Od ukupnog broja obolelih u Beogradu je registrovano 16 slučajeva, u Južnobačkom okrugu 17, Zapadnobačkom sedam, Sremskom šest, Južnobačkom četiri, Srednjobanatskom tri, Severnobačkom, Kolubarskom i Nišavskom po dva, dok je po jedan slučaj oboljevanja registrovan u Severnobačkom, Mačvanskom i Pomoravskom okrugu.

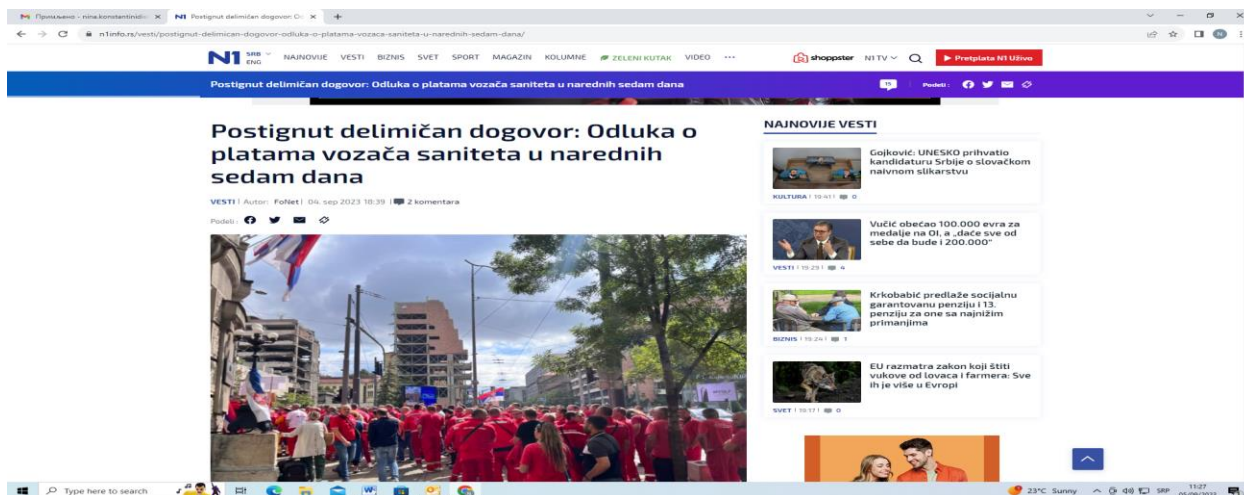
Kako se navodi, obolele osobe su starosti od 18 do 89 godina, dok se među njima 34 muškarca i 28 žena.

Sezona od juna do novembra

Groznica Zapadnog Nila je sezonsko oboljenje koje se prenosi ubodom zaraženog komarca. Glavni vektor, odnosno prenosilac virusa Zapadnog Nila je *Culex pipiens*, vrsta komarca koja je odomaćena i kod nas. Sezona transmisije virusa Zapadnog Nila u Srbiji uobičajeno traje od juna do novembra meseca.

U sezoni nadzora 2023. godine, do 30. avgusta 2023. godine u državama Evropske unije (EU) i Evropske ekonomske zajednice (EEZ) prijavljeno je ukupno 287 slučajeva obolevanja od groznice Zapadnog Nila u humanoj populaciji, i to u: Italiji (134), Grčkoj (90), Francuskoj (15), Mađarskoj (15), Rumuniji (28), Nemačkoj (3) i Španiji (2). Registrovan je i 21 smrtni ishod koji se može dovesti u vezu sa groznicom Zapadnog Nila, i to: u Grčkoj (11), Italiji (6) i Rumuniji (4). U Severnoj Makedoniji prijavljen je jedan slučaj obolevanja.

Iz "Batuta" podsećaju da se u cilju smanjenja rizika od zaražavanja virusom Zapadnog Nila, preporučuje primena mera lične zaštite od uboda komaraca.

Postignut delimičan dogovor: Odluka o platama vozača saniteta u narednih sedam dana

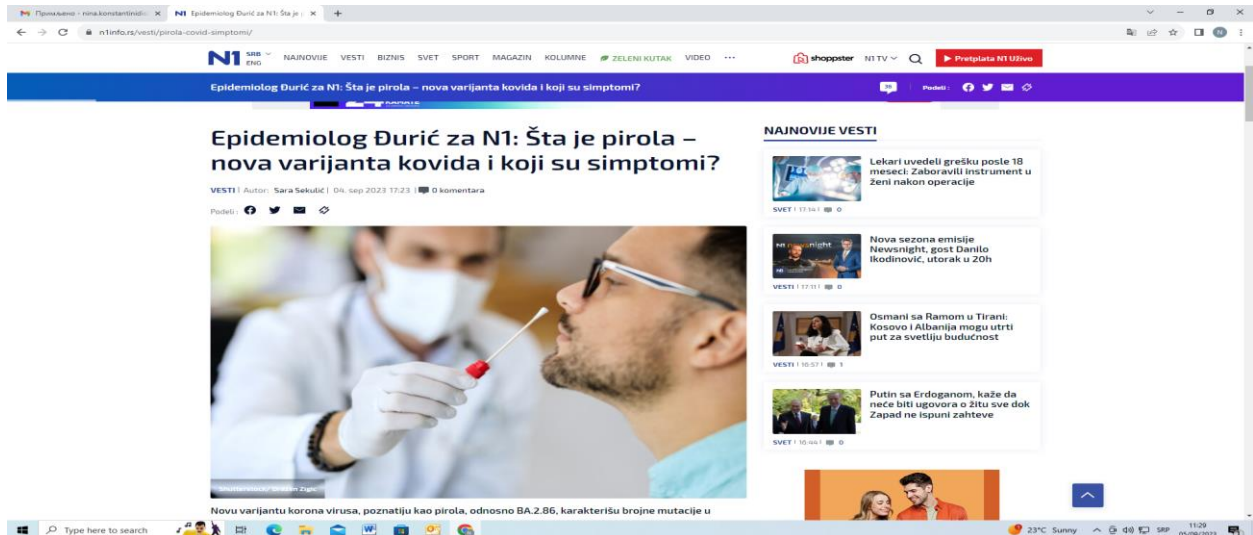
Koeficijent plate vozača saniteta biće razmotren u narednih sedam dana, dogovoreno je danas na sastanku predstavnika Vlade i sindikata "Sloga", nakon protesta vozača ispred zgrade Vlade u Nemanjinoj.

Nakon dogovorenog perioda, predstavnici vozača i sindikata će ponovo biti pozvani na sastanak kako bi bili obavješteni o odluci, navedeno je u saopštenju Udruženih sindikata Srbije „Sloga“.

U vezi sa zahtevima koji se tiču isplate dnevnica, prekovremenog rada i beneficiranog radnog staža, konstatovano je da postoji neujednačena primena prava i pogrešno tumačenje propisa iz oblasti zdravstva, zbog čega će biti upućen zvanični dopis svim zdravstvenim ustanovama sa napomenom da primenjuju kolektivni ugovor u skladu sa njegovim odredbama.

Povodom zahteva da sanitetska vozila imaju pravo prolaska kroz crveno svetlo pod određenim uslovima, ustanovljeno je da trenutna primena zakona nije u skladu s propisima, a da je ta odredba već u skupštinskoj proceduri, kao deo izmena Zakona o bezbednosti saobraćaja.

Udruženi sindikati Srbije „Sloga“ će nastaviti da pažljivo prate zahtev i u skladu s tim reaguju, navedeno je u saopštenju.

Epidemiolog Đurić za N1: Šta je pirola – nova varijanta kovida i koji su simptomi?

Novu varijantu korona virusa, poznatiju kao pirola, odnosno BA.2.86, karakterišu brojne mutacije u odnosu na ranije varijante virusa. Pirola predstavlja nešto očekivano za korona viruse i neke druge respiratorne viruse, ocenjuje epidemiolog Predrag Đurić za portal N1.

„Samo pojedine zemlje imaju adakvatan sistem epidemiološkog i laboratorijskog nadzora koji omogućavaju detektovanje nove varijante u ovom trenutku“, objašnjava epidemiolog Predrag Đurić.

Do kraja avgusta ova varijanta korona virusa identifikovana je u Danskoj, Švedskoj, Južnoj Africi, Portugalu, Kanadi, Velikoj Britaniji, Tajlandu i Sjedinjenim Američkim Državama. Međutim, pirola je, prema rečima epidemiologa, identifikovana u malom broju slučajeva koji ne mogu da ukažu na realnu rasprostranjenost ove varijante koja je sigurno prisutna i u drugim zemljama.

„Ipak, smatra se da je u SAD nova varijanta činila manje od jednog procenta svih slučajeva infekcije kovidom tokom poslednje dve nedelje u avgustu“, kaže epidemiolog Predrag Đurić.

Za sada, poznate razlike u odnosu na prethodne varijante virusa su one u genomu, kao posledica brojnih mutacija, kaže sagovornik N1.

„Druge razlike kao što su zaraznost, način prenošenja, simptomi, težina kliničke slike, nivo zaštite postojećim imunitetom za sada nisu poznate i o njima, ukoliko postoje, znaćemo više tokom predstojećih nedelja“, ističe Đurić.

Prema njegovim rečima, podaci koji trenutno postoje ukazuju da nema razlike u prenošenju nove varijante u odnosu na prethodne.

„Neka najnovija istraživanja u Kini i Švedskoj ukazuju da je ova nova varijanta manje zarazna, ali još uvek je suviše rano izvlačiti zaključke o pravoj prirodi prenošenja i zaraznosti nove varijante“, objašnjava epidemiolog.

Podsećamo, Svetska zdravstvena organizacija označila je BA.2.86 kao „varijantu pod nadzorom“, što znači da zemlje treba da prate i izveštavaju o mutacijama koje otkriju.

„Nema razlike u simptomima“

Kako objašnjava doktor, kod do sada registrovanih slučajeva oboljenja izazvanog novom varijantom, čini se da nema razlike u simptomima u odnosu na ranije varijante.

„Ipak, zbog malog broja detektovanih slučajeva još je suviše rano za donošenje konačnog zaključka“, kaže epidemiolog.

Oblici prevencije su isti – a to je vakcinacija protiv kovida.

Epidemiolog savetuje da osobe koje imaju bilo kakve simptome respiratorne infekcije kao što su curenje nosa, kašalj, kijanje, bol u grlu i slično trebalo bi da ostanu kod kuće i da izbegavaju kontakte.

Osobe koje dobiju simptome infekcije, a u povećanom su riziku za teži oblik oboljenja trebale bi da se jave lekaru. Kao i sve osobe sa težim oblikom bolesti kao što su otežano disanje, bolovi u grudima koji ne prolaze, nesvestica, izrazito bledilo kože, modra boja usana i noktiju, izrazita malaksalost koja onemogućava ustajanje i stajanje.

Osobe koje imaju simptome, savetuje se da prvom prilikom urade antigenski test.

„Kad god je moguće, treba održavati distancu u odnosu na druge osobe i učiniti napore da se smanje gužve na javnim mestima i u zatvorenim prostorijama, uz odlično provetravanje“, savetuje lekar.

A da li vakcinisane osobe mogu da se osećaju bezbedno zbog pirole, epidemiolog podvlači da je važno da se pravovremeno revakcinišu, posebno osobe u povećanom riziku za teža oboljenja i stariji.

„Očekuje se da vakcinisane osobe, kao i osobe koje su ranije prebolele kovid imaju određeni stepen zaštite protiv težih oblika bolesti izazvanih novom varijantom, ali on ne mora biti dovoljan za sprečavanje infekcije i lakših oblika oboljenja. Za sada nemamo potpunu informaciju u kom stepenu će nova varijanta zaobilaziti postojeći imunitet i o tome ćemo više znati tokom predstojećih nedelja“, objašnjava Đurić.

Nova vakcina protiv kovida se očekuje u SAD sredinom meseca i ostaje da se vidi koliko će biti delotvorna protiv nove varijante, naglašava sagovornik.

„Treba dodati da je na javnozdravstvenom nivou prioritet da postoji snažan i delotvoran sistem epidemiološkog i laboratorijskog nadzora, sistem potpunog i pravovremenog informisanja javnosti o svim relevantnim informacijama, kao i spremnost zdravstvenog i ostalih sektora da momentalno odgovore na eventualni nagli porast obolevanja, kao i na teže oblike bolesti“, zaključuje on.

ПОЛИТИКА

Specijalisti za specijalizacije

Lekarima koji su voljni da rade u nerazvijenim sredinama država pruža šansu za stručno usavršavanje, ali ima primera da se takve povlastice zloupotrebljavaju

Niš – Poslednjih godina, na evidenciji filijala Nacionalne službe za zapošljavanje daleko je manji broj lekara i stomatologa. Na to je značajno uticala sve razvijenija privatna medicinska praksa, otvaranje privatnih ordinacija i ambulanti, poliklinika i klinika raznih specijalnosti. Drugi faktor je bez sumnje ulaganje u zdravstvo, naročito u nerazvijenim sredinama naše zemlje. Nije nikakva tajna da je, na primer, samo sa evidencije biroa rada u Nišu, a slično je i u drugim gradovima na jugu i jugoistoku Srbije, na desetine mladih medicinskih stručnjaka posle meseci ili godina čekanja na posao, ipak odlučilo da ode u opštine sa statusom nerazvijenih lokalnih samouprava. Jer, i to se zna, u siromašnijim sredinama uz zaposlenje su nuđene i mogućnosti za specijalizaciju, odnosno pružana je šansa za napredovanje u struci i usavršavanje.

Nažalost, ima i primera kada se takva preimućstva na izvestan način zloupotrebljavaju. Nedavno je obelodanjen „slučaj“ iz gradića sa krajnjeg istoka naše zemlje. Reč je o bračnom paru mladih lekara kojima je država omogućila usavršavanje, posle nekoliko godina rada u zdravstvenom centru ovog mesta. Međutim, na opšte iznenađenje kolega i rukovodstava ustanove u kojoj su radili, pred sam završetak specijalizacije oboje su dali otkaz i i na sopstveni zahtev prekinuli stalni radni odnos, jer su odlučili da se po okončanju specijalizacije vrate u Niš.

Ovaj slučaj je pokrenuo brojna pitanja. Najpre, da li ima lekara koji „s predumišljajem” odlaze iz velikih gradova u nerazvijena područja, zarad mogućnosti bržeg usavršavanja i dobijanja željene specijalizacije? A to svakako otvara i pitanja etike ljudi koji su se opredelili za najhumaniji poziv.

U svakom slučaju, neporecivo je da su „učarili” svi oni koji su „preko Male Krsne” otišli u nerazvijena područja, a potom dali otkaze i spakovali kofere nakon specijalizacija o trošku države. Za razliku od svojih kolega koji su upisali volonterske specijalizacije o svom trošku, a i dalje su na evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje. A sva je prilika da će na birou rada i duže ostati. Oni koji imaju završenu specijalizaciju i radno iskustvo, uvek će biti u prednosti nad kolegama bez dana radnog staža

Opisani slučaj iz gradića na istoku Srbije, koji spada u red nerazvijenih komuna, svakako nije usamljen, niti je prvi ili poslednji te vrste. Lekari koriste pogodnost koju im je sistem omogućio, da do specijalizacije dođu zahvaljujući angažmanu u nerazvijenim područjima. Sa te „odskočne daske” se vraćaju u gradske centre. U sredinama koje su im omogućile sticanje znanja i napredovanje u karijeri, građani ostaju bez kvalitetne zdravstvene zaštite. A to je već problem koji bi trebalo da podstakne nadležne da još jednom promisle da li su sadašnja rešenja celishodna, logična i etički opravdana.